

השבת

בסייד
עלון תמי"ג
נא לשמור על קדושת הגיליון

לזכרון נצח
מורינר ר' ישראל דב אודסר
בר' ר' אייזיק שלמה, צ"ל

של רבי נחמן מברסלב

חלום פרעה ...

[לקוטי הלכות - ברכת המזון ד, ט]

זוה בחינת חלום פרעה שבע פרות טובות ושבע פרות רעות, שהם בחינת שבע שני השבע ושבע שני הרעב. זה בחינת תאוות ממון, שכל מה שיש לו יותר חסר לו יותר. וזהו מה שראה שבע פרות בריאות וטובות, דהיינו בחינת שבע שני השבע, זה בחינת עשירות וכל טוב שנותן ה' יתברך להעשירים. והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן וכי ותבלענה הפרות הרקות והרעות את שפע הפרות יפות המראה והבריאות.

שבע פרות הרעות הם בחינת שבע שני רעב, שהוא בחינת תאוות ממון שהוא רעב תמיד לבלוע ממון הרבה; שהם בולעים את שבע שני השבע, את כל הטוב והעשירות שנתן לו ה' יתברך, כי כל מה שיש לו עשירות יותר חסר לו יותר, בבחינת מרבה נכסים מרבה דאגה, ויש לו דאגות ויסורים, כאילו הוא עני ממש, בבחינת ותבלענה שבע פרות הרעות וכי ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה.

ומראיהו רע כאשר בתחילה, דהיינו על ידי הרע של תאוות ממון שהוא בחינת שבע שני הרעב בחינת שבע פרות הרעות. על ידי זה נבלע ונשכח כל השפע והעשירות שחננו ה' יתברך ולא נודע אצלו העשירות כלל, והוא מלא דאגות וכתחילה, כי לעולם חסר לו, כי אין לו חצי תאוותו בידו לעולם ועינו לא תשבע עושר לעולם, כי תאוות ממון שלו מה שמתאוה בכל פעם יותר, זה בולע את כל העשירות שלו, עד אשר לא נודע כל טוב והעשירות שלו, כי נבלע ונשכח הכל על ידי תאוות ממון שלו שמתאוה בכל פעם יותר ויותר.

והתיקון על ידי יוסף שהוא בחינת הצדיק שבדור, שעיקר תיקון תאוות ממון על ידו. והוא נותן עצה להעשירים בעלי הממון שינצלו משבע שני הרעב מרעבון תאוות ממון על ידי צדקה - שהוא עיקר שבירת תאוות ממון, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה (בסימן א"ג).

זוה בחינת יעשה פרעה ויפקד פקידים על הארץ, שיעשה ממונים, היינו בחינת גבאי צדקה שהם ממונים לפקח על העניים. וזהו: וחמש את ארץ מצרים - וחמש זה בחינת צדקה ששעורה חמש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: המבזבז אל יבזבז יותר מחמש.

וזהו והיה האוכל לפקדון לארץ וכו'. כי עיקר פקדון ושמירת הממון הוא על ידי צדקה בבחינת אבותי גזזו למטה ואני גזזתי למעלה וכו'. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: מלא ממון חסר (כתובות סו).

וזה ולא תכרת הארץ ברעב, שלא תתגרר רעבון תאוות ממון שכורתת ועוקרת את האדם, חס ושלו, כמבואר בהתורה צוית צדק (סימן כג), כי על ידי צדקה נצולין מתאוות ממון, כנ"ל.

וזהו ויתן אוכל בערים ושמרו אוכל שדה העיר אשר סביביתה נתן בתוכה, היינו שנתן האכילה והשפע של כל עיר ועיר לעניי אותה

העיר, כי עניי עירך קודמין לעניי עיר אחרת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וזהו בחינת אכל שדה העיר אשר סביביתה נתן בתוכה, שנתן וחלק בתוך העיר לעניי אותה העיר, את כל האכילה והשפע שבסביבותיה. וזה שפירש רש"י, שכל ארץ מעמדת פרותיה. ונותנין מעפר הארץ לתוכה ומעמדת פרותיה וכו', כי העני הוא בחינת עפר, כי מונח עד עפר, כמו שכתוב: מקימי מעפר דל וכשרוצה האדם לשמור עשירותו, שלא ישלטו עליו שבע שני הרעב צריך לתן מעפר הארץ לתוך עשירותו, דהיינו זכות וכח הצדקה שנותן לעניים שהם בחינת עפר. וזה מעמיד ושמר עשירותו שייתקם ולא יכלה על ידי שבע שני הרעב שהוא תאוות ממון שמכלה חייו ועשירותו, חס ושלוס...

עצות

[עצות המבוארות - חנוכה, ד]

כפי שכל אחד זוכה לפעול ביום הכפורים בבקשת סלח לנו, היינו כפי שזוכה לפעול אצל ה' יתברך על מחילת חטאיו ועוונותיו, כן הוא זוכה לקדושת חנוכה.

כי קדושת חנוכה נמשכת מן הסליחה של יום הכפורים, כי חנוכה מרמז על חנוכת בית המקדש. היינו שעל ידי קיום מצוות נר חנוכה, כמבואר בסעיפים הקודמים, ובפרט כמבואר בסעיף ג', ענין חנוכה, על ידי זה זוכה להמשיך קדושת בית המקדש.

ולזאת זוכים על ידי פעולת סליחה ומחילה של יום כיפור, כמבואר בלקוטי מוהר"ן חלק שני (סימן ז') בתורה כי מרחמים ינהגם.

ועיקר קדושת בית המקדש שממשיך בחנוכה, היא הזכיה בדעת אמתית לדעת ולהודיע (דברים ד', ל"ט) כי ה' הוא האלקים. היינו שידע ויאמין שכל הענינים שנדמה לו כי נפעלים הם בדרך הטבע, כולם בהשגחתו הפרטית יתברך הם. ורק כדי לנסות את האדם אם יאמין בהשגחה פרטית, הלביש ה' יתברך את השגחתו בדרך הטבע, הן בכלל הן בפרט. וצריך לדעת ולהאמין שה' יתברך הוא בורא כל העולמות וכל הנבראים, ומנהיג ומושל בהם לבדו. וכל הסיבות, מאורעות והרפתקאות בכלל ובפרט, הכל נפעל בהשגחתו הפרטית בלי שום חיוב טבעי כלל. וצריך לדעת ולהבין ששום נברא אינו יכול לעשות טובה או רעה בלי השגחתו יתברך. כך מבואר בלקוטי הלכות.

על כן, כאשר האדם זקוק לטובה או להנצל מרע, יפנה רק אל ה' יתברך בתפילה ובקשה. כי מלבדו אין כח שיוכל להושיעו מן הרעה, ומלבדו יתברך אין כח שיוכל להטיב עמו. ועל ידי הדעת האמתית הזאת נצולים מעוונות, שזה עיקר הרחמנות על ישראל. היינו שעיקר הרחמנות על יהודי הוא שיזכה לדעת אמתית, לדעת כי ה' הוא האלקים, כמבואר למעלה בסעיף זה. דעת אמתית זאת צריך להכניס גם בילדים ובתלמידים מדור לדור ולנצח נצחים, ועל ידי זה זוכים להשגות גדולות ואמתיות, המכונות מקיפים.

והשגות אלה הם עיקר שעשועי עולם הבא ולא לו אפשר לזכות על ידי הדלקת שמן הקדוש של נר חנוכה שמקיימים באמונה, ביראה ואהבה כראוי. ועל ידי זה גם זוכים לפרנסה קדושה שנמשכת מן הרצון העליון. היינו שזוכים לדעת ולהאמין שהפרנסה נמשכת ברצונו יתברך ובהשגחתו הפרטית שלא על פי טבע. ועל ידי פרנסה זוכים בעת האכילה לרצון מופלג, היינו לגעוגעים וכסופים ללא שיעור אל ה' יתברך. וזאת

טוב להגיד ולשיר נְחֻמְ נְחֻמְ נְחֻמְ מְאוּמֵן לזכות לכל הישועות

יוכל להבין כל אדם, שלחנוכה כזאת, כמבואר למעלה, אפשר לזכות רק על ידי התקרבות אמתית לצדיק אמת שהוא רחמן אמתי, היינו שיכול להכניס בכל אדם לפי מדרגתו, דעת אמתית, שזה עיקר הרחמנות שאפשר לרחם ולהיטיב, כמבואר למעלה.

תפילה

[לקוטי תפילות ב', תפילה ב']

... וזכנו ברחמיך הרבים לקדושת חנוכה, ותעזרנו בכל שנה ושנה שנוכה לפעול בקשתנו ומשאלותנו לטובה ביום הכפורים הקדוש, שתמחול ותסלח לעוונותינו ולעוונות עמך בית ישראל, ותעביר אשמותינו בכל שנה ושנה, **סלח נא לעוון העם הזה כגודל חסדך, וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים ועד הנה** ושם נאמר: **ויאמר ה' סלחתי כדברך, סלח נא מחל נא כפר נא על כל חטאתינו ועוונותינו ופשעינו שחטאנו ושעווינו ושפשענו לפניך מנעורנו עד היום הזה.**

חנני אלקים כחסדך כרוב רחמיך מחה פשעי הרב כבסני מעווי ומחטאתי טהרני, הסתר פניך מחטאי וכל עונותי מחה. ונזכה על ידי המחילה והסליחה של יום הכפורים לקבל על ידי זה קדושת ימי החנוכה הקדושים, שהם חנוכת הבית, ונזכה להמשיך עלינו בימי החנוכה קדושת הבית המקדש ...

סיפור

[באש ובמים - לקט פנינים ממוהרנ"ת]

צציג פירוש **השומר אמת לעולם** על פי משל ממוהרנ"ת [מורינו הרב רבי נתן] ז"ל. ספר מוהרנ"ת, איך שבהתגברות המחלוקת שגבר השקר מאד והצליח, והאמת מושלך כל כך ארצה, עד שכמעט אין להאמין בקיומו, וגם הכתוב מעיד על זה, **ותשלך אמת ארצה.**

וכל זה התעורר בקרבו פעם בבקר קודם התפלה עד שמחמת זה לא היה ביכולתו להתפלל כמו שצריכים להתפלל. וכן בקטנות מוהר"ן אלו התחיל להתפלל עד שהגיע לפסוקי דזמרה, וכמעט שהיה לאחר יאוש בתפלה זו לבוא בגדלות המוחין. אמנם כשהגיע לפסוק **השומר אמת לעולם**, פתאום זכה להתנוצצות התרוממות המוחין ושמחה בלבו. ובאר לעצמו הפסוק על פי משל:

לדוכס אחד היה לו גן נפלא, שבו נמצאו וגדלו כל מיני חלקי הצומח שבעולם, לבד מין אחד, שחלפו שנים הרבה ולא נמצא בהגן הזה, מחמת שהוא יקר המציאות. עד שהגיע הזמן והשיג גרעין אחד ממין הצומח הזה, והזריע אותו בגנו.

ומחמת שהגרעין הזה היה יחיד מיוחד ומיוחד בגנו, ודוקא על גרעין כמוהו, הסכנה מרחפת ביותר עד שרואין אותו מגודל, הן מצד המכשירים לגדולו שצריכים

להיות מכוונים בשעה שהוא צריך להם, ובמידה מצומצמת לא פחות ולא יותר, והן מצד הציפורים האורבים על הגרעינים, ובכך הפקיד על גרעין זה שומרי שעות מיוחדים שתמיד ישיחו על גרעין זה בעיני פקידים, לא יסירו עין מעליו אף רגע אחד.

כן עם האמת היקר המציאות ומושלך ארצה ועובר עליו מה שעובר, אבל אין לפחוד על האמת המשלך אמת ארצה, והוא בעצמו **השומר אמת לעולם** עיניו עליו תמיד, עדי אמת מארץ תצמח תגדל ותצליח ותעשה פרי ושפת אמת תיכון לעד. ואחרי זה היתה תפלתו תפלת צדיקים, בגיליה רניה דיציה וחדויה.

צדיק

[אוצר הידאה - ד"א]

עיקר תיקון לימוד התורה הוא על ידי בחינת צדיק, ומי שמפריד בחינת למדן מבחינת צדיק, ואומר שלימוד התורה בעצמה הוא העיקר, ואינו משגיח על תיקון מעשיו כלל ואינו כפוף תחת הצדיק האמת, מכל שכן כשחס ושלום חולק עליו, אזי לא **זכה נעשית לו סם מוות**, כי מצייר אותיות התורה להפך, חס ושלום.

והכלל, שעיקר התיקון של כל העולמות הוא על ידי הצדיק אמת, שזכו לשמירת הברית בשלמות, והם דייקא זוכין לצייר אותיות התורה לטוב, שיעשו ויפעלו פעולות טובות בעולם לתקן הכל, אך אפילו מי שאינו זוכה לזה לבחינת צדיק בשלמות, אף על פי כן אם הוא מכניע את עצמו על כל פנים תחת הצדיק כעבד תחת אדוניו, אזי כל תורתו ולימודו וכל מעשיו מקבלין תיקון על-ידי הצדיק האמת שמצייר הכל לטוב, ואזי נאמר עליו גם-כן: **זכה נעשית לו סם חיים**, על ידי כח הצדיק האמת (הלכות אומנין - הלכה ד' אבות כ"ג).

מכתב

[מספר אבי הנחל ב' - מכתב ש']

כבוד נשיא ישראל השלישי מר שניאור זלמן שזר... הממעט עצמו ובכבוד עצמו ומרבה בכבוד ה', המוסר עצמו למיתה על האהבה וההתקשרות אל הצדיק האמת מושיען של ישראל שממרק ומצחצח עיניהם לראות הפתחים איך לצאת מהיכולות הטומאה והחושך של המינות וכפירות ואמונות כוזביות שמחשיכים עיני ישראל ומעלימים ומסתירים אור הצדיק שמגלה ומודיע ידיעת אלוקותו ומלכותו לכל בני העולם אפילו להרחוקים והעכו"ם שכולם יכירו ויראו עין בעין שיש אלקים שליט ומושל ויתגיירו וישובו אליו יתברך, שלום וחיים וכל טוב

אהובי אחי לבי ובשרי, הריני כותב בלב מלא דמעות מתוך רוב שמחה שאין לה קץ על הנסים והחסדים הנפלאים ועל הסיבובים הנוראים שסיבב עמנו בעל

הסיבות בעל הרחמים בעל החמלה והחנינה, שהאיר עינינו ופתח לבנו להשתוקק לכסוף ולהתגעגע לדבק עצמנו בהצדיק האמת, שיש לו כח להרים ולהגביה אותנו מעומק ירידתנו מכל מקום שאנו שם, ולתקן כל מה שקלקלנו, ולהפוך כל מיני ירידות לתכלית העליה.

עדיין אין אנו יודעים כלל עד היכן מגיע החסד הנפלא והנורא הזה בוודאי ראו לך שתתגבר בכל כוחך בכל העסקים והסירדות רבות שיש לך עכשיו בעסקי המדינה לחטוף ולגזול איזה שעה בכל יום לעיין לעסוק בדברי הצדיק, ותשים לבך ועיניך היטב להבין נפלאות אורם הצח והנפלא ועוצם העמקות והמתיקות שנעלם ונסתר בהם, כי זה העיקר לזכות להרגיש המתיקות והנעימות שיש בהם, ועל ידי זה יכול לראות נפלאות...

האדם

[אוצר הידאה - קומת אדם ואיבריו, כ']

האדם וכל התלוי בו ונלוה אליו, הכל הוא בבחינות **סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה**, כי כל דבר יש לו שורש למעלה, ואף-על-פי שבכאן הדבר מוצב ארצה, כי משובש בארציות וגשמיות, אבל ראשו מגיע השמימה, כי יש בו חכמה ושכל שהוא בחינת ראש שמגיע עד לשמים למעלה.

ועיקר המלחמה של האדם בזה העולם, שלא יהיה נמשך אחר גשמיות הדבר, רק להסתכל על השכל שיש בכל דבר ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיתקרב לה' יתברך על-ידי אותו הדבר, כי החכמה והשכל הוא עיקר החיות של כל דבר, כמו שכתוב: **החכמה תחיה וכו'**, והוא אור גדול להאיר להאדם שזוכה להסתכל על השכל והחיות שיש בכל דבר, לקרב אותו לה' יתברך (הלכות פקדון ד', אותיות י"ד י"ט).

חיי מוהר"ן

[תק"ו]

פעם אחת, [רבי נתן] דברתי עמו [עם רבינו ז"ל] מענין מחשבות רבות המבלבלות אותי מענין מרה שחרות בעשיית מצוות, כגון בנטילת ידיים שהיה לי בהם חששות שהיו מבלבלין אותי מאד. והשיב לי: כבר דברתי עמך שאין אתה צריך להסתכל על זה וכו'. ודברתי עמו עוד הרבה מענינים כאלו, ואמרתי לו גם זאת בעצמו מבלבל אותי וכו'. השיב לי אל תתחיל לחשוב כלל.

וזה עצה נפלאה לכל דבר, כי כמה פעמים מבלבלין המחשבות מאד, וכל מה שרוצים לדחותם באיזה דחיות, הם מבלבלין יותר ויותר, ועיקר העצה לבלי להתחיל לחשוב בהם כלל, ולסלק דעתו מהם לגמרי, ולעשות את שלו במה שהוא עוסק.

120 שנים